

Дневникъ 76.

(стенографический)

Засѣдание извънрѣдно на 27 Юний 1883 година, отворено въ 10 часа пр. пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на Д-ра Янкулова.

Присѣтствующи членове 7, отсъствуватъ 3, безъ отпускъ Д-ръ Чомаковъ, съ отпускъ К. Величковъ и Ив. Ст. Гешовъ.

Въ присѣтствие на прѣдставителитѣ на религиознитѣ въ Пловдивъ общества: Българско, Турско, Арменско, Българо-Католичко, Еврейско и Гръцко.

Прѣдсѣд: (Звъни). Приставаме на дневний рѣдъ. Г. Секретаръ ще прочете Публично Административний Правилникъ.

Секр. Стамбуловъ: (Чете). Публично-Административенъ Правилникъ за разподѣление на количествата записани въ бюджетъ на 1883/84 финансова година за граденіе и поддържаніе на начални училища.

№ 47.

Азъ Генералъ-Губернаторъ на Источна Румелия, по сила на възвѣрената мѣнъ власть, по прѣдложение на Директорътъ на Народното Просвѣщеніе, слѣдъ като взехъ съгласното мнѣніе на Постоянний Комитетъ отъ Областното Събрание,

постановихъ и постановявамъ:

Чл. 1. Количествата записани въ бюджетътъ на настоящата финансова 1883/84 година за поддържаніе и граденіе на начални училища, (расходна часть, отдѣлъ I, разрядъ V, глава 16 и отдѣлъ II, разрядъ V, глава I.) разподѣлятъ ся, съобразно съ 349 членъ на Органически Уставъ, както слѣдва.

Чл. 2. Количеството, 1,000,000 гроша за поддържаніе на начални училища, разподѣля се:

1)	На Българо-Правосл. религиозно общество	гроша	732,400
2)	„ Мюсюманското	„ „ „	205,900
3)	„ Гръцко-Правосл.	„ „ „	50,780
4)	„ Българо-Катол.	„ „ „	7,844
5)	„ Еврейското	„ „ „	
6)	„ Арменското	„ „ „	
7)	„ Българо-Протестан.	„ „ „	

Всичко гроша

Чл. 3. Количеството 800,000 гроша, за съграждане на начални училища разподѣля се:

1)	На Българското Православ. Общество	гроша	586,000
2)	„ Мюсюманското	„	164,710
3)	„ Гърцкото Православ.	„	40,610
4)	„ Българо-Католическото	„	6,270
5)	„ Арменското	„	„
5)	„ Еврейското	„	„
7)	„ Българо-Протестанското	„	„

Всичко гроша

Чл. 4. Директорът на Народното Просвѣщение ще се грижи за изпълнението на настоящиятъ Публично-Административенъ Правилникъ, който ще бѣде помѣстенъ въ *Сборника на Законитѣ*.

Прѣдсѣдателятъ: На Гръцкото Общество,

Д. Стамбуловъ: Събранието дѣйствително има такъво рѣшение и жалното е че не се е изпълнило до сега и не зная защо Дир. отказвала да го изпълни. Н. Пр. привлича вниманието ни върху това обстоятелство и моли като прѣдставителъ на Областното Събрание, Постоянний Комитетъ да направи нуждното распоряждане щото да се изпълни. Азъ сподѣлямъ мнѣнието на Н. Пр., обаче като тоя въпросъ е свързанъ отдѣленъ отъ она който ни прѣдстои за Дн. рѣдъ желалъ бихъ и прѣдагамъ Комитетътъ да си слѣдва Дн. рѣдъ, а повдигнатия отъ Н. Пр. въпросъ да остане за разискване въ особено заседание. Може да се пише на Дир. да ни каже мнѣнието си и обясни какво е станало съ подразумѣваемото рѣшение на Областното Събрание и така да се произнесемъ. А за сега да рѣшимъ прѣдстоящиятъ правилникъ проведенъ отъ страна на Правителството.

Г. Кесляковъ: Понеже г-нъ Секретаръ не разбира Гръцкый языкъ, а трѣба думитѣ на Н. Пр. да останатъ забѣлѣжени въ протокола, азъ ще моля да ми се позволи да стане тълкувателъ на думитѣ на Н. Пр.

Н. Пр. вѣнъ отъ въпроса съ който сме заети повдига другъ който води началото си отъ едно рѣшение на Областното Събрание, именно въпросътъ за начина на който да се дава субсидия за училищата. Той излага че слѣдъ дългитѣ разисквания въ Обл. Събрание, слѣдъ рѣшението му по тоя въпросъ, г-нъ Дир. на Просвѣщението не билъ взелъ никакви мѣрки по изпълнението Събранието рѣшило паритѣ да се даватъ срѣщно квитанции отъ духовний началникъ, а Дирек. неискалъ да изпълни това и възражавалъ. Дошли най послѣ до споразумѣние щото Н. Пр. да се отнесе до г-на Главнаго Управителъ. Главний Управителъ потвърдилъ рѣшението на Областното Събрание, но направилъ и нѣко измѣнения. Измѣнението състояло въ това, че паритѣ да се пращатъ подъ расписка на Общинитѣ отъ Н. Пр.. Това било за него нужно, още повече като се изисквало да плаща за транспортъ на паритѣ било на пощата или на частни лица. Като излага тѣй работата Н. Пр. обръща вниманието на Постоянний Комитетъ и го моли да направи распоряждане, щото рѣшението на Областното Събрание да се изпълни буквално.

Това са думитѣ на Н. Пр. Отъ своя страна азъ ще забѣлѣжа, че подкрѣпямъ прѣдложението на г-на Стамбулова, т. е. за сега да си слѣдвами Дн. рѣдъ,

а тоя въпросъ да се отложи, за едно бъдеще заседание на Пост. Комитетъ, защото дѣйствително важността му е неоспорима и Пост. Комитетъ като прѣдставителъ на Областното Събрание, трѣба да настои прѣдъ Дирекцията щото да се изпълни буквално въпросното рѣшение на камарата, като се прѣмахнатъ всички прѣпятствия и малки честолюбия, ако би съществували да се забраватъ.

Д-ръ Странски: Нѣмамъ нищо противно, ако се приеме прѣдложението на г-на Стамбулова. Не мисля обаче за достатъчно основание щото да се занимае Комитетътъ само по устното заявление на Н. Пр. Най хубаво е и логично ако той има добрината да изложи работата писмено на Постоянний Комитетъ за да можемъ въ едно особено заседание да се произнесемъ.

Митропол. Григорий: Азъ съмъ съгласенъ съ исказаното мнѣние на г-на Странски. Днесъ или утрѣ ще се постарая да пиша.

Прѣдсѣд.: Тогава пристѣпимъ къмъ дн. рѣдъ. Приема ли са първий членъ на правилника? (Приема се) Чл. II.

Д-ръ Странски: Финансиалната комиссия натоварена съ преглѣжданито на тоя правилникъ, прочете всичкитѣ книжа, които се имаха за да се обясни въпросътъ добръ отъ доклада на Дир. на Просвѣщението се заключи, че не съществуватъ точни данни за числеността както и за платения отъ тѣхъ данѣкъ. Та вслѣдствие на което означената за тѣхъ сума била турена приблизителна, именно 1135 за поддържане на училищата и 820 за съграждане. Отъ друга страна комиссията забѣлѣжи, че числеността на Евреитѣ и Арменитѣ е извѣстна, както и съ каква сума участвуватъ въ плащанieto на Обл. данѣци. Цифрата на данѣка тѣжащъ възъ Арменитѣ превишава онаа за Евреитѣ. Споредъ тоя правилникъ обаче Евреитѣ трѣбаше повече да платятъ отъ колкото Армен. Комит. като имаше предъ видъ че расподѣлението на тия сумми върви съразмѣрно съ цифритѣ на плащания данѣкъ. Като имаше предъ видъ че нѣма точни данни за числеността на Българо-Протест. както и за платения отъ тѣхъ данѣкъ направи измѣнение въ първия членъ именно опредѣленната на Българо-Протестантитѣ сума да платятъ Евреитѣ, а тѣхната — първитѣ онаа на Арменитѣ да платятъ Бъл.-Прот. Въ 11 чл. споредъ правилника опредѣлено е за Арменитѣ 804 гр., за Евреитѣ 786, а за протестантитѣ 820. Комиссията предлага Арменитѣ да платятъ 820, Евреитѣ 804, а Протестантитѣ 786. Съ тия измѣнения комиссията е на мнѣние и прѣдлага да се приеме тоя правилникъ. Защото тѣй се достига до една по голѣма справедливостъ.

Прѣдстав. на Арменската Община: Имали разлика въ правилника между народни и правителствени училища и въобще за кои училища са предназначени тия сумми.

Д-ръ Странски: Тия сумми са които прѣдвижда 349 чл. на Органически Уставъ тѣ са само за първоначалнитѣ училища.

Т. Кесяковъ: Опредѣлението на суммитѣ възъ всѣка народностъ се основава на цифрата за данѣка плащана отъ народноститѣ.

Азъ много съчувствувамъ на Българо-Протестантитѣ и напълно приемамъ прѣдложението на комиссията да се намали тѣхната сума. Жалното е обаче, че Дирекцията още не се снабдила съ точни данни за платимия отъ тѣхъ данѣкъ, та

суммата която имъ се размѣта да бѣде съразмѣрна. Сега при лишението отъ такива данни мисля прѣдложението на комиссията клени да ни доведе до една несправедливостъ и ще стигнемъ до противорѣчие съ Орган. Уставъ. По тия опасения, при всичко че съчувствувамъ на Българо-Протестант. и при всичко че приемамъ прѣдложението на комиссията, ще искажа съжаление за дѣто прѣдлагаемото измѣнение ще стане въ врѣда или на закона или на насѣлението, като правимъ нѣщо по прѣдложението.

К. Калчевъ: Г-нъ Кесяковъ съчувствува отъ една страна на Българо-Протестантитѣ, а отъ друга прѣдполага, че нѣма законна основа, ако приемемъ прѣдложението на комиссията и пакъ се съгласява за приеманieto му. Азъ отъ своя страна ще забѣлѣжа, като нѣмами нуждитѣ на Българо-Протестантитѣ за данъка за да бѣдемъ справедливи да приемемъ проектътъ като е отъ правителството, тъй като Дирекцията е направила опредѣлението по справедливо. Распредѣлението е съразмѣрно съ данъка на всички общини, остатъка е хвърленъ възъ Българо-Протестантитѣ. За това въ прѣдложението да стане измѣнение въ цифритѣ мѣжду Арменитѣ и Евреитѣ и Протестантитѣ неще бѣде справедливо. Макаръ да е разликата отъ 50 гр., но не е справедливо. Дирекцията хубаво е расподѣлила и да се приеме тъй правилникътъ.

Д. Стамбуловъ: Ще направя допълнение на думитѣ на г-на Странски. Не трѣба да забравяме факта, че Арменитѣ плащатъ повече данъкъ отъ Евреитѣ, а като тия сумми се распредѣлятъ съразмѣрно съ плащания данъкъ не е неосновно прѣдложението на комиссията.

Т. Кесяковъ: Да ми извини г. Калчевъ, че пакъ нѣма да се съглася толкова повече че самъ се оборва въ обясненията си. той каза, че има данни за данъкъ на всички народности, освѣнъ за оня на Протестанското Общество. Та за да не додемъ до несправедливостъ прѣдложението на комиссията да приемемъ за справедливо распредѣлението споредъ правилника. Ако г. Калчевъ иска да сме по справедливи азъ ще кажа че за протестантитѣ не трѣба да прѣдвиждами такива сумми понеже не е данъктъ имъ, а при това знаемъ че тѣхнитѣ дѣца се учатъ въ нашитѣ училища освѣнъ тукашнитѣ въ „вечерното училище“ че нѣма нужда за подкрепление на тѣхни училища. Ако за тукашното вечерно училище трѣба подкрѣпление подобре Обществото да се оплачи до Постоянний Комитетъ (но да не опредѣлявами нѣщо, което то съ нищо не се оправдава).

К. Калчевъ: Не сте ма разбрали добръ нѣмаме мѣсто да искавате съжаление, че нѣмаме статистически данни за това общество и за данъкъ му Дирек. предъ видъ на такъво лишние неразмѣрвала отъ цѣлата сумма и за него не распредѣлило суммитѣ на другитѣ общини, а излишъкътъ го опредѣлила за протестантитѣ. Ако сега вземемъ суммата на Евреитѣ и я хвърлимъ на протестантитѣ, а тѣхната за Арменитѣ, опая отъ Арменитѣ на Евреитѣ, нѣма да бѣдемъ основани по цифритѣ на платения данъкъ. Ако виждами че 10 гроша повече тѣжатъ на Протестантитѣ, тогава можемъ да ги унищожимъ отколкото да ги правимъ на други безъ веѣка основа.

Д-ръ Странски: Цифритѣ за данъка сѣ представени погрѣшно отъ самата Дирекция. Едно общество да плаща 48000 гроша данъкъ, друго 44,000 и послѣд-

ното да се натовари съ поголѣма сума споредъ тоя правилникъ отколкото първото о не мислимо. Това е една погрѣшка, която комисията констатира и споредъ нея направи и предлага измѣнението.

Т. Кесяковъ: Моля да ми се каже отъ комисията да ли тя е направила провѣрка въ числата опредѣлени споредъ цифритѣ на данѣка? Намѣрила ли е погрѣшка дѣйствително или не? И да ли измѣнението което тя прѣдлага е въ съразмѣрность съ платимия данѣкъ?

Д-ръ Странски: Комисията направи провѣрка и намѣри дѣйствително погрѣшката. Затова прѣдлага това измѣнение, което се основа на п, приблизителна пропорция.

Т. Кесяковъ: Тогава добре.

Прѣдсѣд.: Имали да направатъ бѣлѣжка Г да Духовнитѣ началници? (Нѣма). Приемали се първий членъ? (Приема се). За втория чл. комисията прѣдлага това измѣнение. Еврейското население да плати 1006 гр. Арменското 1135 и Българо протест. 935 приемали се II. чл. съ това измѣнение? (Приема се).

Отъ комисията има прѣдложение за трѣтия членъ щото Арменитѣ да платятъ 820 гроша Евреитѣ 804 и Българо-протестантитѣ 786, вмѣсто суммитѣ опредѣлени споредъ правилника.

Приемали се члена съ това измѣнение? (Приема се).

4 чл. Приемали се? (Приема се). И тъй Постоянный Комитетъ приема цѣлѣтъ тоя правилникъ съ станалитѣ измѣнения. (Приема се).

Дневний рѣдъ е исчерпанъ.

Засѣданието се затваря на 11¹/₂ часа.

Прѣдсѣдатель: Д-ръ Янкуловъ

Подпрѣдсѣдатель: Д. Юруковъ

Секретаръ: Д. Стамбуловъ.

Стенографъ: Ив. А. Шандаровъ.